

Máte pocit, že znáte Chorvatsko jako své boty? Zkuste tu jednou prožít dovolenou bez válení na lehátku. Otevře se vám trochu jiný pohled – **Z CYKLISTICKE SEDAČKY**. Sice zadek bolí, ale ty zážitky...

Jadranská romantika aneb pot, rozvod a endorfiny

RADANA VÍTKOVÁ

Za mnou moře, přede mnou silnice, která šplhá kopcem prudce vzhůru. Dupu do šlapek, usrakováním vodu hadičkou z batůžku a doufám v kousek roviny. Naivně, marně. Vzdalují se pláži, dece, lenošení. Kdo tohle vymyslel? Jasné, že Češi!

„Přídej,“ pobídne mne za zády můj muž.

Zkusím tedy ještě trochu zrychlit, ale nic moc.

Silnice se točí kolem svahu hrđe se vypínajícího k obloze. Poloostrov Pelješac je krásné místo a ještě se tu dají najít malinké pláže, kde máte svůj kousek moře a soukromí. Tedy pokud jedete za koupáním, a ne šlapat ve vedru jako blázen.

Cyklistické stezky zanesly do vlastních map, protože sami Chorvaté je nemají. A kdo jedí na kole, většinou už o kololodi alespoň slyšel. Moje kamarádku kvůli ní začala trénovat, aby ji parta známých vzala s sebou, kolegyně tu našla partnera.

S manželem jsme tu poprvé. Po letech i jedna z prvních dovolených bez dětí. Chorvatsko. Romantika.

Nohy ještě nemají najeto, nicméně ted' pracují téměř mechanicky. Ale je to opravdu auto, ta barevná tečka tam nahoře? Jasné, vždyť přece vidí, kam nás to vede. Ve chvíli, kdy si říkám, že vypustím duši, stane se. „Dopr...“ slyším z sebou. Ne já, ale manžel. A ne on, ale píchlé kolo.

Jde o úhel pohledu

Duše je v háji, což s sebou nese pář minut odpočinku. Teplý vzduch se tetelí nad asfalem a ve vzdachu voní bylinky. Nádhera, říkám si, zatímco manžel resuscituje svého mazlíka. Pokládám svoje kolo do krajnice, něco zašustí, tráva se pohne. Had! Je velký, hnědý, lesklý, jen se rychle zavlní, než zmizí ve stínu křoví, kde ho už nikdo neruší. Krve by se ve mně nedofezal. A to jsme na silnici, za chvíli nás čeká makadam neboli šotolina mezi pastvinami, takže pokud jsou v silnici takověhle potvory, co tam?

„Viděls to?“ ptám se svého ochránce.

„Já mám ted' tak náladu na takový krvaviny,“ odpoví. Nicméně je alespoň zružný a maká efektivně, takže po chvíli můžeme pokračovat.

Kopek končí a nás čeká nádherná vyhlídka z výšky. Tričko můžu ždímat, ale je to skvělý pocit. Modrozelené moře, malebně zvlněná Korčula před námi. Rozhlížím se a hltám tu nádheru. Kopek Pelješacu působí majestátně. I nedaleká Korčula se svahy zdvihajícími se od moře přitažuje divokou krásou. V tu chvíli mi to dojde. Biskupek bolí, nohy se mi ještě třesou, víc než polovina trasy před námi. Tam přece jedeme zítra!?

„Tak tohle nás čeká,“ s obavou vydchnu.

„Paráda,“ praví nadšeně má polovička.

Ten název už se vžil – kololod.

Vymysleli ji Češi, respektive Zdeněk Kukal, který od konce devadesátých let vozí cyklisty do slunečného Chorvatska.

„Vždycky mě bavilo jezdit na kole, v roce 1994 jsme organizovali plavby, a tak mne napadlo spojit kolo s lodí,“ vypráví Kukal. „Kapitáni mi sice říkali, že je to nesmysl, že je to jako slon s křídlem a nejdé do horomady. Že ostrovy jsou pusté, nic tam není. Pro turisty je zajímavé hlavně moře. Jenomže pak jsem si uvědomil, že oni znají jen moře a přístavy. Dovnitř na ty ostrovy se nedostanou. Zkusili jsme to a zjistili, že tu najdete stará původní městečka, bezvadné lidi, neuvěřitelné zážitky a skutečné Chorvatsko. Takže dneska už těch lodí máme pět, jezdíme na šesti okruzích a lidé se nám vracejí.“

Cyklistické stezky zanesly do vlastních map, protože sami Chorvaté je nemají. A kdo jedí na kole, většinou už o kololodi alespoň slyšel. Moje kamarádku kvůli ní začala trénovat, aby ji parta známých vzala s sebou, kolegyně tu našla partnera.

S manželem jsme tu poprvé. Po letech i jedna z prvních dovolených bez dětí. Chorvatsko. Romantika.

Bála jsem se, že to bude tak trochu stádní záležitost, ale naopak. Na začátku dne se vydolíte, dostanete mapu, výklad, kudy se můžete vydat. Když nechecete na kolo, můžete klidně zůstat na lodi. Nicméně závěrem ranní přednášky obdržíte i důrazné doporučení být včas na místě srazu, protože lodě často odplouvají do kotvíšť a na opozidilce nečeká.

Na zadku si začínám zakládat na mozol a na kamenité stezce podél pobřeží se poprvé ztrácíme. Prověrka orientace, vztahu i nervů.

„Každý rok dostáváme tak dvě svatební oznamení od lidí, kteří se na lodi seznámili,“ zní mi v hlavě Kukalova slova. Manžel chce doleva a nahoru, já doprava a dolů. Prosadím si svou, ale točíme se jen kolem vinice.

„Dej to sem,“ vytrhne mi muž z ruky mapičku, kterou máme popsanou poznámkami z ranního brifingu, a odsoudí mne zničující útrpnou grimasu.

„No jasně, takže tudy!“ rozkáže energicky a donutí mne tak šlatat koží stezkou, kde musíme zanedlouho kolo tlačit a nakonec je ručně přenášet. Taky špatně. Vracíme se loukou.

„Cesty neopouštějte, cesta terénem se nevyplácí, většinou končí potupným vlečením kola za sebou,“ znělo jedno z dalších důrazných varování.

Dvě svatby a kolik rozvodů?

Ještě nevylečeme, ale nemám k tomu daleko. Pelješac je prý jediné místo v Evropě, kde ještě divoce žijí šakali. Jako bych v dálce zaslechl jejich výti.

„Blbec,“ drtíme si mezi zuby. „Jasné, hlavně že muži umějí čist v mapse,“ neodpustím si a otočím se na manžela, který se pokouší tím te-

rénum šlapat. Nevím proč, ale mám pocit, jako bych mu ze rtů odečítala císo jaksi..., po dvaceti letech manželství odečítám celkem spolehlivě, a tak mi ten výraz rychle dojde. „Blbec, blbec,“ ulevím si znova.

Za vinicí se třpytí moře. Je to krásna. Objednanou večeři nestiháme, hladovou dorazime až na předposlední zastávku ve vinařství Matuško. Teprve nad skleničkou místního červeného se naše manželství vrací lehce do normálu. Zajímalo by mě, jestli má Kukal přehled i o počtu žádostí o rozvod.

Báška Voda, Pelješac, ostrov Korčula. Ostrovy Vis, Hvar, Brač a znovu Báška Voda. Sedm dní na kole, sedm nocí na lodi, zhruba 350 následaných kilometrů. Jedna vichřice a s ní změna plánu, protože se lod' musela schovat do závěří. Jeden deštivý den – zrovna ten, který měl být

koupací a oddychový. Ale odpolední spánek je léčivý a na horní palubě se dál krásně čítst.

A jinak jen kolo a kolo. Netušila jsem, že by mě to mohlo tak bavit, což ovšem pocituju až s vyplavenými endorfiny.

Co tu dělám, říkám si pokaždé, když šlapu do prvního kopce. Většinou se překně táhne – od přístavu vede cesta vždycky vzhůru. Bolí to. Čekáte, že za chvíli si pojedete náhorní plošinkou, ale ono vás naopak čeká pořádné klesání, kolem uší svíští teply vítr a vy víte, že se vámo to za chvíli vrátí na dalším úmorném kopci. Jenže pak se ocítíte opět nahoře, zjistíte, že se celou dobu šťastně usmíváte, šinetí se to liduprázdnou stezkou, a když už někoho potkáte, nadšeně se zdravíte. A kupodivu, většinou česky.

Proti nám si to fičí partička asi deseti lidí. Šlachovití muži vpředu, koupič a oddychový. Ale odpolední spánek je léčivý a na horní palubě se dál krásně čítst.

za vánky nedokázali dobýt. Či půvabný Brač voníci středomorskými bylinky s nádherným starobylým přístavem Pučišća s křišťálovým mořem a stavbami z místního bílého vápence. A nebo ty večery, když koltem vás všechno ztichne a slyšíte jen mírné šplouchání vody...

Lodě tisíce, romanticky soulodí a my spíme jako dřeva. Vlny mírně pohupují kajutami, cikády dělají ranádál, ale po našlapaných kilometrech, dopolední manželské hádce, obědě na vrcholu hory, večerním koupaním v moři, noční romantické vycházení a chorvatském vínu je spánek ta nejsladší odměna za náročný den. Škoda, ten zítřejší už bude poslední. Alespoň prozatím, protože příští rok ve stejnou dobu... Cyklochorvatsko je sice dráma, ale jak to tak vypadá, pro vztah je posilující a silně návykové.

radana.vitkova@mfdnes.cz

Půvabná Střední cesta

Těžko říct, co je nakonec největší zážitek. Zda zvuk větru, který rozehraje stěžně lodě jako písťaly a uspořádá tak před bouzkou jediný koncert. Nebo jehně pečené na rožni v báječné konobě Kolumbič pod nejvyšším vrcholem Hvaru, chobotnice pod pekou v konobě Pol Murvu na ostrově Vis, kde můžete navštívit i Titovu jeskyni, prolézt si námořní bunkry a utajená místa skrývající ponorky před Němcí, kteří tenhle ostrov

INZERCE

Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska (SHS ČMS) je dobrovolná, zájmová, nestránická a nevládní organizace sdružující především historické obce nebo jejich části, na jejichž území jsou zachovány významné kulturní hodnoty, zejména nemovité památky. Vzniklo z iniciativy měst v listopadu roku 1990.

Sdružení historických sídel má k 1. červenci 2013 celkem 211 členů.

Dny evropského dědictví (European Heritage Days) / EHD 2013

Dny evropského dědictví se staly již tradiční akcí, kterou pořádá SHS ČMS pro širokou veřejnost. Proběhnou od 7. do 15. září 2013.

V těchto dnech můžete navštívit památky, které jsou veřejnosti běžně uzavřené nebo se v tyto dny otevřejí zdarma, za snížené vstupné nebo nabízejí další zájmovosti. Podívejte se na stránky www.ehd.cz, už teď zde najdete v on-line katalogu více než 1 000 památek, které budou v rámci EHD otevřeny! Katalog je pravidelně aktualizován!

Národní zahájení EHD 2013 se uskuteční v sobotu 7. září 2013 v Olomouci, pro návštěvníky je připraven bohatý program!

2. ročník Industriální stopy / Den památek techniky a průmyslového dědictví

V sobotu 14. září 2013 se návštěvníkům otevřou brány pivovarů, mlýnů, skláren, dolů a další doklady technické práce generací našich předchůdců.

Projekt Putování

I v tomto roce 2013 Sdružení organizuje v rámci projektu soutěž PUTUJTE S NÁMI! Návštěvníci mohou po celý loňský rok získávat do svých cestovních knížek razítka v informačních centrech. V lednu proběhlo za účasti notářky losování, 6-ti výhercům pak byla ve veletrhu Holiday World 2013 v únoru v Praze předány ceny – poukazy na ubytování v hodnotě 5 000 Kč. Dalších pět výherců si odneslo věcné ceny v hodnotě 2 000 Kč. Již na tomto veletrhu byl vyhlášen 3. ročník soutěže, opět s ukončením 31. prosince 2013.

A proto PUTUJTE S NÁMI!

Města zapojená do projektu jsou: Svitavy, Kadaň, Třeboň, Kroměříž, Klášterec n. O., Kutná Hora, Litomyšl, Nový Jičín, Prachatice, Spálené Poříčí, Česká Kamenice, Polná, Jindřichův Hradec, Šternberk, Františkovy Lázně, Beroun, Znojmo a Uherské Hradiště. Navštívte informační centra v těchto městech, vyzvedněte si cestovní knížku a získávejte razítka. Těšíme se na vás!

www.shscms.cz

www.ehd.cz

www.historickeputovani.cz

Partneři: Národní památkový ústav a Ústav územního rozvoje.

Více na www.shscms.cz nebo kontaktujte tajemnici Sdružení Mgr. Květu Vítvarovou, tel. 224 213 166.